Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
4546901-1105555-LZ

Bijlage(n)
-

Uw kenmerk
2026Z21611

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 17 november 2026
Betreft Commissiebrief Tweede Kamer inzake de opzet en vraagstelling van de periodieke rapportage gehandicaptenzorg

Geachte voorzitter,

De commissie voor Volksgezondheid heeft mij verzocht te reageren op een aantal vragen die door hen zijn gesteld naar aanleiding van de opzet en de vraagstelling van de periodieke rapportage gehandicaptenzorg, die ik u op 10 september jl. heb doen toekomen[1]. Met deze brief beantwoord ik de gestelde vragen.

1.Hoe wordt in de rapportage onderzocht of het beleid bijdraagt aan eigen regie, kwaliteit van bestaan en volwaardig meedoen in de samenleving? En hoe worden daarbij de uitgangspunten van het VN-verdrag Handicap en de Nationale strategie betrokken, zonder vooruit te lopen op een evaluatie van de recent gestarte strategie?
De rapportage onderzoekt de doeltreffendheid en doelmatigheid van het gehandicaptenbeleid, in relatie tot kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid. De genoemde principes van het VN-verdrag Handicap en de Nationale Strategie raken met name aan het aspect kwaliteit. Het begrip kwaliteit zal in de periodieke rapportage verder worden geoperationaliseerd. De invulling die de gehandicaptenzorgsector aan kwaliteit geeft in het Kwaliteitskompas Gehandicaptenzorg, fungeert daarbij als een belangrijk referentiepunt voor het onderzoek. Juist in die invulling staan de uitgangspunten eigen regie en kwaliteit van bestaan centraal, waarbij zorg en ondersteuning wordt gegeven die aansluit op de wensen en behoeften van mensen met een beperking. Daarmee komen de genoemde principes ook terug in de periodieke rapportage.

2. Hoe worden cliënten, naasten, ervaringsdeskundigen, professionals, aanbieders, gemeenten en zorgkantoren bij de rapportage betrokken, zodat de uitkomsten aansluiten bij de praktijk van zorg en ondersteuning?
In de periodieke rapportage zullen (vertegenwoordigers van) cliënten, naasten, professionals, gemeenten en zorgkantoren worden betrokken. Zo zal onder andere een klankbordgroep worden samengesteld, waarin de genoemde betrokkenen hun input

[1] Kamerstukken II, 2025-2026, 32.772, nr. 40.

kunnen delen met het onafhankelijke onderzoeksbureau dat de periodieke rapportage uitvoert. Zo worden hun perspectieven expliciet meegenomen, en meegewogen.

3. **Hoe wordt in de rapportage onderzocht of mensen met een beperking in de praktijk toegankelijke en samenhangende zorg en ondersteuning ontvangen over de grenzen van wetten en domeinen heen? Worden daarbij de aansluiting tussen de Wlz, de Wmo 2015, de Jeugdwet en, waar relevant, de Zvw, evenals de knelpunten bij overgangen tussen deze wetten, betrokken?**
De focus van de rapportage ligt op de houdbaarheid van de Wlz-gehandicaptenzorg. Voor deze afbakening is bewust gekozen, met het oog op het gegeven dat mensen met een beperking met de meeste intensieve zorgvraag vaak zorg uit de Wlz krijgen. Voor hen is kwalitatieve en tijdig geleverde zorg en ondersteuning van levensbelang; ze kunnen niet zonder. Toekomstbestendigheid van de zorg voor deze groep is voor mij dan ook topprioriteit.

Deze insteek zorgt voor de nodige focus, die bijdraagt aan concrete uitkomsten. Gevolg daarvan is dat er grenzen zitten aan wat binnen deze periodieke rapportage kan worden onderzocht. Ik erken wel dat de houdbaarheid van de Wlz-gehandicaptenzorg sterk samenhangt met de doeltreffendheid van het beleid binnen de Wmo en de Jeugdwet en de prikkels die bestaan tussen de wetten. Daarom zullen deze wetten ook bij de kennissynthese worden betrokken. Ook wordt er gekeken naar beleidsopties binnen de Wlz en het sociaal domein die (naar verwachting) een positief effect hebben op de toekomstbestendigheid van de zorg aan de kwetsbaarste groepen mensen met een beperking binnen de Wlz. Het wegnemen van knelpunten bij overgangen tussen de wetten is in die context een relevant aandachtspunt dat ik bij de start zal meegeven aan de onderzoekers.

4. Hoe wordt in de periodieke rapportage onderzocht hoe de gehandicaptenzorg op lange termijn toekomstbestendig kan worden georganiseerd, gegeven dat mensen vaak langdurig of levenslang op deze zorg zijn aangewezen en de sector te maken heeft met oplopende arbeidsmarkttekorten?
De periodieke rapportage beoogt inzichtelijk te maken hoe het gehandicaptenzorgbeleid doeltreffender en doelmatiger kan worden ingericht. De gedachte daarachter is dat de toekomstbestendigheid van de sector met behulp van de opgedane inzichten kan worden vergroot, waarmee het negatieve effect van de arbeidsmarkttekorten op de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg kan worden gedempt.

5. Hoe wordt ervoor gezorgd dat de periodieke rapportage concrete beleidsopties oplevert? En hoe worden per optie de gevolgen voor kwaliteit, toegankelijkheid, betaalbaarheid en volwaardig meedoen in de samenleving inzichtelijk gemaakt?
Aan het onafhankelijke bureau zal worden gevraagd om op basis van de evaluatie beleidsopties uit te werken die in potentie de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de Wlz-gehandicaptenzorg vergroten. De effecten op de drie genoemde aspecten worden daarbij zo precies mogelijk in kaart gebracht. Welke methoden daartoe worden gebruikt, is aan het onderzoeksbureau dat de periodieke rapportage onafhankelijk zal uitvoeren, in lijn met de regeling periodiek evaluatieonderzoek (RPE).

6. Hoe wordt geborgd dat de periodieke rapportage als geheel niet alleen het programmatische beleid en de onderliggende beleidstheorieën beoordeelt, maar ook de doeltreffendheid en doelmatigheid van de concrete beleidsinstrumenten

waarmee mensen met een beperking in de praktijk te maken hebben? Kan de minister toelichten hoe de beleidsevaluatie onder hoofdvraag 1 en de bredere kennissynthese onder hoofdvraag 2 samen tot deze beoordeling leiden?
In de periodieke rapportage wordt nadrukkelijk niet alleen stil gestaan bij programmatisch beleid, maar ook bij de meer kaderstellende beleidsinstrumenten die buiten de programmatische context worden ingezet, waarmee door VWS wordt gestuurd op de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de Wlz-gehandicaptenzorg. Dat resulteert in een complete beoordeling van het beleid dat raakt aan die doelen. Aan het onderzoeksbureau wordt gevraagd om tot een adequate beoordeling te komen van de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de beleidsinstrumenten. Hoe het tot die beoordeling komt, is aan het onderzoeksbureau, waarbij dient te worden voldaan aan de kwaliteitseisen die de RPE stelt.

7. Hoe verhoudt de onderzoeksperiode 2022–2026 zich tot de periode van vier tot zeven jaar waarover volgens de RPE 2022 inzichten in een periodieke rapportage worden samengebracht? Worden ook relevante evaluaties en ontwikkelingen van vóór 2022 betrokken om trends en de werking van het beleid goed te kunnen beoordelen?
Er is voor gekozen om de jaren 2022-2026 centraal te stellen in de periodieke rapportage. Daaruit vloeit voort dat in beginsel alleen evaluaties en onderzoeken worden betrokken die in deze periode van vijf jaar verschenen zijn. Deze keuze past dan ook binnen de RPE 2022. Als de betrokkenen bij het onderzoek van mening zijn dat bepaald onderzoek van voor 2022 zeer waardevol is voor de kennissynthese, dan kan het onderzoeksbureau dat meenemen.

Hoogachtend,

de minister van Langdurige Zorg,
Jeugd en Sport,

Mirjam Sterk